

b.e.r.r.i.a.k

z.i.r.i

JOSE ELORRIETA

ELAko idazkari nagusia

«Egun soberan dagoena marko
konstituzionala da»

ARGIA

PEPE REI

Kazetaria

«Euskal Herriko hedabideak,
baita espainolistak ere,
errespetu handiagoz jokutzen
ari direla iruditzen zait»

IRUTXULO

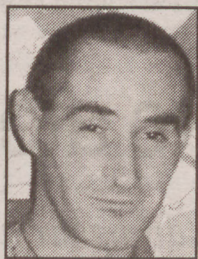
MARIA MARKOTEGI

Idazlea

«Emakumearen egoeraren
ahotsa falta da euskal idazleen
artean»

GUAIXE

ANGEL ERDOZIA19 urte kartzelan pasa dituen
preso politikoa

«Kotxearen kultura hedatuak
harritu nau gehien»

IRAULTZEN

i r i t z i a

zuzendaria

Presoen aldeko plataforma

Abendu honetan Portugaleteko Batera plataformaren urtea betetzen da. Plataforma hau presoen egoera pertsonala eta familiarra sortarazten duten kezkak direla-eta sortu zen.

Bertan, hainbat inguru politiko, kultural eta abar luze batetako pertsonen parte hartzen dute. Plataforma honen kolektiboak gure herriko gizarte-ari luzatu nahi izan dion mezua hainbat sindikatuk, Portugaleteko udaletxeak, Parlamentu autonomikoak eta gure gizartearen gehiengo sozialak sentitzen eta aldarrikatzen duen mezua berbera da. Aldarrikapen hauek hurrengo puntuetan ikus ditzakegu:

1- Legedi penitentiarioaren betetzea eta bere zigorraren hiru laurdenak bete dituzten presoen kaleratzea.

2- Beraien etxetik gertuen dauden karteletarako presoen lekualdatzea.

3- Behin betiko kaleratzea gaixotasun larriak pairatzen dituzten presoentzat.

Portugaleteko gizartearen laguntzak bide honetan jarraitzeko indarrak ematen dizkigu, era berean, partehartze gero eta zabalagoa bultzatzeko, justizi aldarrikapen honetara etor daitezkeen sektore berriei bidea zabalduz.

Batera plataformak egin dituen ekintza publikoak, I. Batera Ikurrina (estropadak), mendi martxa, eztabaidak zein mahai-inguruak, isilpeko bi manifestazio, Portugaleteko milaka bizilagunek parte hartu dutelarik, kartzela dispartzio politika salatzen.

Gizarte sektore eta instituzio publikoekin egin diren bilera eta elkarriketak, gogoz eta elkartasunez ongi etorriak, horrexegatik, hain zuzen ere, eskerrak eman nahi dizkizuegu lagundu gaituzuen denoi.

Berdin, eta bereziki, pasa den azaroaren 7-an egin zen manifestazioan parte hartu zuten bizilagun guztiei. Hauet, ikuspuntu politiko ezberdinetatik bertan egon ziren biztanleei, gure eskerrik beroenak luzatu nahi dizkiegu itxaropenez betetako momentu hauetan, gurekin egoteagatik.

Justizi aldarrikapen honek ez du aitzakia posiblerik zentzugabetasunez blokeatuta jarraitzeko, beraz, konbentzimendu eta desio horrekin, Portugaleteko herria animatzen dugu, gar eta suz, Plataforma honek edo beste edozein gizarte kolektibok antolatzen duten deialdietan parte hartzeko, gure bizilagun preso guztientzat aurrez aipaturiko oinarritzko aldarrikapen horiek lortzeko bide horretan.

ko oinarritzko aldarrikapen horiek lortzeko bide horretan.

• **Xabier Martinez eta Manuel Heredia**

(Batera Herritar Plataforma)

PORTUGALETE (BIZKAIA)

Guztiok gara Juanpa

Santutxuko auzokidea den Pablo Dieguez aurtengo maiatzean atxilotu zuten, eta egunotan Valdemoroko espetxeko eritexean dago. Handik bidalitako eskutitz batean honako hau diosku:

«Nire hankari buruz ezer gutxi esango dizut, berdin jarraitzen baitu —belaun baten ebakuntza dauka, eta bestean ebakuntza egitea behar du—. Gartzelako zuzendaritzari etengabeki instantziak bidaltzen ari naiz, berogailua sartzeko baimena eskatu diet, arnas makinako airea tenperatura egokian har dezadan (egunero makina bat behar du arnasa hartzeko). Baimenik ez dudanez, bi hilabete eta erdi daramatzat izugarritzko sudurreko konjestioa eta konstipadoarekin. Baimena debekatzeko arrazoiak fikziozkoak dira.

Eritetxean bakarrik nagoenez, modulu batera eramatea nahi dut. Moduluetatik datozenek diotenez, honek lehen gradu baten izaera guztia dauka, hau da, beti gaude itxita... Kideek moduluetan gutxienez askatasun gehiago dagoela esaten didate... Beraz, makina gauero erabili behar dudanez, arazo berriak eta soluziorik gabekoak daude. Dena dela, instantziak betetzen jarraitzen dut, azken finean, ezin dut beste ezer ere egin.»

Espainiako gobernua, PPK, lotsarik gabe torturatzen du. Ez du ezer ere entzun nahi eskubide kolektiboek zein indibidualei buruz, ez du ez askatasunik, ez demokraziarik nahi herri honentzako.

PPK txantajea egiten du, presoen eta haien senideen sufrimendua merkantzia moduan erabiliz. Hala ere, Euskal Herria herri solidarioa da, bere eskubideak exijitu eta horien alde lanean diharduen herria askatasuna maite duen herria da. Juan Pablok jasaten duen injustizia Euskal Herriak sufritzen duen injustizia da. Beraz, zure ilusio eta ahaleginari esker bere egoera zein besteena hobetuko dugu.

• **Gotzon Ibarra Izurita**

BILBO

The EconomistEDITORIALA
1998ko azaroak

Diktadore ohiak
ez dira immuneak

Jeneralaren Txileko zenbait rraitzaile —pentsatzekoa bezala— haserre agertu dira Lord-en Ganberaren erabakaren inguruan. Baliteke orain ere biolentzia gertatzea. Eduardo Freik, Txileko presidentea, demokratikoki hautatuak, agintzen zuten bere gobernuak ahalena egiten jarraituko duela nochet jenerala aske utz dezaten. Britainia Handiko epailek ez bezala, Straw jaunak onartu aztertu beharko du jenerala. Painiara estraditatzek zer ondorio izango dituen Txilek ez du jakin. Straw jaunak benetan badu Txileko demokrazia berriaren etorriko dela presioa dela, horrek justifikatu lezake nochet jenerala etxera bidaltzea. Hala ere, oraindik ez da horrelakorik pentsatzeko gainerik.

(...) Diktadore batek etxetik demokratik behartzen badu, berari amnistia ematera, PPK nochet jeneralak egin zuen bezala bertan egon beharko luke. Gure nontzeko herrialdeek ez dut zertan onartu horrelako tratamenduak. Diktadore ohiak auzipetzeko epe laburreko arrisku politikoa dakartza. Baina mende odoltsu honek erakutsi du epe luzean inpunitate arriskuak askoz ere lazgarriagoak izan direla.

hemeroteca

seiko urrea

Xabier Gurrutxaga**Quebecoko herriari begira**

Egin dituzte berriro ere hauteskundeak Quebecarrekin. Oraingoan ez zuten, zuzen-zuzenean ez behintzat, erreferendum batean planteatzen den galderarik erantzun beharrik. 1995ean egin zuten azkeneko eta gogoan dudanez emaitzek adierazten zuten Quebec bi erditan zatitutako herri bat zela, subiranotasuna eta independentzia kontutan bederen. Harrezkero hiru urte pasa dira eta denboraldi horretan pekistak edo alderdi quebecarreko ordezkarien esku egon da Quebecoko Gobernu autonomoa. Abertzaile independentistak ez daude ados Kanadaren baitan beraien herriak duen marko juri-

dikoarekin. Guztiontzat gauza jakina da Estatu Federalean «probintzia autonomo» izatearekin ez daudela batere konforme.

Eta, hala ere, ez zale burutik pasa duten autonomi maila hori mesprezatzea. Haruntzago joan nahi dutela begi-bistakoa da, baina esku artean duten botere maila ez dute arbuizatzeko. Aitzitik, garbi izan dute azken zortzi urte hauetan Quebec duen autogobernu maila ezin dutela federalista zentralistaren esku utzi eta independentista eta soberanisten erantzukizuna dela egun duten autonomia ahalik eta modu egokienean gestioatzea. Aspaldi gure artean norbaitek esan ohi zuen bide amaiera bezain inportantea zela bide erdian zegoen ostaturia. Geure arteko batzuentzat irakaskizun bezala behintzat hango esperientziak baliorik balu, hemengo batzuk zintzotasunez poztuko gineteke.

Azken hauteskunde hauen emaitzak ikusita bi ondorio nagusi aterako nituzke neuk. Bata, egun duten autogobernua gestioatzeko eta botere federalaren aurrean Quebecarren eskubideak eta interesak zaintzeko eta defendatzeko konfiatza handiagoa dutela hiritarrek nazionalistengan federalistengan baino. Bestea, beriz, subiranotasun eta independentziarako bidean Alderdi Quebecarraren estrategiari hiritarrek ezarri nahi izan dizkioten mugak. Alegia, ibilaldi horretan pausoa mantsoa behar duela izan derri-

gorrez. Izan ere, subiranotasunaren gurdira nahi bada herriaren gehiengo handi bat igo dadin, ezinbestekoa da bide ertzean inor ez uztea eta motel antzean dabilatzenei ere itxarotzea. Agian horrexegatik Quebecoko Ekin-tza Demokratikoa alderdiak (ADQ) eskuratu ditu lortu dituen bozak. Bere mezua nagusia honetan laburbildu daiteke gutxi gorabehera: «Subiranotasunari buruzko erreferenduma bai, baino ez hamar urte pasa baino lehen. Ez dezagun erre tresna demokratiko hori hiritarren aurrean denbora baino lehen».

Dudarik ez dago Quebecoko hiritarren gehiengo handi batentzat erreferenduma konfliktu politikoari irtenbidea bilatzeko tresna ezin hobea bilakatu dela. Eta ez bakarrik abertzaleentzat, baita federalista askorentzat ere. Oraindik gehiago esango nuke: Kanadako eritzi publikoak eta Federazioko erakunde zentralak ere nolabaiteko ezagupen politikoa ematen diote. Izan ere, Kanadako Auzitegi Gorenak duela hilabete batzuk emandako erabakiaren arabera Quebec independente izateko ez baitu behar aurretik autodeterminazio eskubidea Konstituzioan ezaguturik izatea; aski da hiritargoaren gehiengo esku-bidea Konstituzioan ezaguturik izatea; aski da hiritargoaren gehiengo argi-argi bat horren alde azaltzea eta ondoren Estatu berriaren sortze prozesua botere zentralarekin hartzatzea. Badugu non ikasi guztiok.